

Valstybinio audito ataskaita

Programos „Bausmių sistema“ įgyvendinimas

2016 m. lapkričio 28 d. Nr. VA-P-40-3-24

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

<u>SANTRUMPOS IR SAVOKOS</u>	<u>3</u>
<u>SANTRAUKA</u>	<u>4</u>
IŠVADOS	4
REKOMENDACIJOS	5
<u>IŽANGA</u>	<u>7</u>
<u>AUDITO REZULTATAI</u>	<u>9</u>
<u>1. Ar programa sudaryta tinkamai</u>	<u>9</u>
1.1. Programos vertinimo kriterijų sistema neatitinka reikalavimų	10
1.2. Programa neapima visų su baudmių sistema susijusių veiklų ir išlaidų	11
1.3. Vykdoma su programos tikslais nesusijusi veikla	11
<u>2. Ar programa įgyvendinama tinkamai</u>	<u>12</u>
2.1. Laisvės atėmimo vietų modernizavimas nepakankamai nuoseklus ir taupus	12
2.2. Netinkamas investicijų projektų rengimas	14
2.3. Nepakankamai efektyvi Laisvės atėmimo vietų ligoninės veikla	16
2.4. Išnaudojamos ne visos nuteistųjų įdarbinimo galimybės	17
<u>PRIEDAI</u>	<u>18</u>

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

Bausmių sistemos įstaigos – visos programą „Bausmių sistema“ įgyvendinančios įstaigos.

Ligoninės lovos funkcionalumas – rodiklis apskaičiuojamas metinį lovadienių skaičių padalinus iš vidutinio metinio lovų skaičiaus. Jis parodo, kiek dienų per metus stacionaro lova buvo užimta.

Pataisos įstaigos – pataisos namai, nepilnamečių pataisos namai, kalėjimai, atviros kolonijos¹.

Priemonė – strateginį veiklos planą įgyvendinančios programos užsibrėžto uždavinio įgyvendinimo būdas ir veiksmai, kuriems naudojami žmogiškieji, finansiniai ir materialiniai ištekliai².

Programa – strateginio veiklos plano programa yra esminė strateginio veiklos plano dalis, skirta strateginiam tikslui įgyvendinti, kurioje nustatyti šios programos tikslai, uždaviniai, priemonės (projektai), vertinimo kriterijai, jų reikšmės ir asignavimai³.

Strateginį planavimą reglamentuojantys dokumentai – Strateginio planavimo metodika ir Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikymo metodika⁴.

Strateginis veiklos planas – veiklos planavimo dokumentas, kuriame atsižvelgiant į ilgą ir vidutinės trukmės planavimo dokumentų tikslus ir aplinkos analizės išvadas suformuluota misija, nustatyti strateginiai pokyčiai ir strateginiai tikslai, aprašomos vykdomos programos, siekiami rezultatai, numatomi asignavimai ir žmogiškieji ištekliai⁵.

Tikslas – ilgą, vidutinės ar trumpą trukmės planavimo dokumentuose užsibrėžtas siekis, rodantis planuojamą pasiekti rezultatą per planavimo dokumento įgyvendinimo laikotarpį⁶.

Uždavinys – per nustatytą laikotarpį planuojama veikla, užtikrinanti programos ar valdymo srities tikslo įgyvendinimą⁷.

Vertinimo kriterijus – rodiklis, suteikiantis informaciją apie tikslo ir uždavinio įgyvendinimą⁸.

Viešosios asmens sveikatos priežiūros įstaigos – valstybės arba savivaldybių asmens sveikatos priežiūros įstaigos.

¹ Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas, 21 str. 1 d.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 patvirtinta Strateginio planavimo metodika, 2 p.

³ Ten pat.

⁴ Patvirtinta Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1K-330.

⁵ Ten pat.

⁶ Ten pat.

⁷ Ten pat.

⁸ Ten pat.

SANTRAUKA

Bausmė yra valstybės prievartos priemonė, skiriama teismo nuosprendžiu nusikaltimą ar baudžiamąjį nusižengimą padariusiam asmeniui. Teismo paskirtas bausmes vykdo laisvės atėmimo vietų įstaigos bei probacijos tarnybos.

Teisingumo ministerija yra bausmių vykdymo ir probacijos politiką formuojanti institucija, kuri jai pavaldų Kalėjimų departamentą įpareigojo dalyvauti bausmių vykdymo ir probacijos politikos formavimo procese: organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti tinkamą ir vienodą probacijos, bausmių, baudžiamojo ir auklėjamojo poveikio priemonių bei kardomosios priemonės (suėmimo) vykdymą Kalėjimų departamentui pavaldžiose įstaigose. Visos šios įstaigos įgyvendina programą „Bausmių sistema“ bei veiklą, nukreiptą į nusikaltimą padariusių asmenų resocializaciją ir socialinę integraciją. Šia veikla siekiama, kad diegiamos elgesį koreguojančios programos pakeistų nusikaltimą padariusio asmens mąstymą taip, kad jis savo gyvenimo tikslų norėtų siekti teisėtais būdais ir priemonėmis ir taip būtų sumažintas šių asmenų polinkis į pakartotinius nusikaltimus. Taip pat siekiama užtikrinti pagarbą žmogaus teisėms bei sudaryti tinkamas – teisės aktų reikalavimus atitinkančias, įkalinimo sąlygas. Tam tikslui statomos naujos ir rekonstruojamos esamos laisvės atėmimo vietų įstaigos.

Šio audito tikslas įvertinti, ar programa sudaryta tinkamai, ar jos įgyvendinimui 2015 metais skirti 67 098,1 tūkst. Eur valstybės biudžeto asignavimai panaudoti taupiai ir veiksmingai bausmių sistemai pasiekti. Siekdami išsamaus vertinimo, auditavome ne tik 2015 metų duomenis, bet tam tikrais atvejais analizavome ir 2013–2016 metų duomenis.

2015 metais programos vykdymui paskirti valstybės biudžeto asignavimai iš esmės panaudoti šioje programoje nustatytiems tikslams pasiekti, išskyrus kai kuriuos trūkumus. Vertindami jos sudarymą nustatėme, kad vertinimo kriterijų sistema yra tobulintina, nes nesudarė galimybės įvertinti, ar bausmių sistemos įstaigų veiklos rezultatai prisidėjo prie taupios ir veiksmingos bausmių sistemos pasiekimo. Laisvės atėmimo vietų modernizavimas nedavė lauktų rezultatų, nes buvo labiau orientuotas į procesą. Nėra aiškios ir nuoseklios laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos, ji nuolat keičiasi, modernizavimas vyksta daugiau kaip dešimt metų, jo kaštai auga. Stinga kryptingesnio požiūrio į investicijų projektų rengimą ir vykdymą – rengiant investicijų projektus neįvertinamos planuojamų atlikti darbų apimtys ir nenumatoma darbų eiga. Laisvės atėmimo vietų ligoninės veikla neefektyvi, nes ligoninei skiriama vis daugiau lėšų, nors mažėja pacientų skaičius, stacionaro užimtumas ir atveju, kai suteikiama būtinoji medicinos pagalba. Be to, stebime situaciją, kad neišnaudojamos visos galimybės įdarbinti kuo daugiau nuteistųjų, nes nekaupiami informacija apie nuteistųjų darbingumo lygį ir turimą specialybę, o įmonėms, kurios įdarbina nuteistuosius už pataisos įstaigų ribų, nustatomas įdarbinimo tarpininkavimo mokestis.

Įvertinę audito metu surinktus įrodymus, pateikiame valstybinio audito išvadas ir rekomendacijas, kurias tinkamai įgyvendinus būtų užtikrinta taupesnė bei veiksmingesnė bausmių sistema.

IŠVADOS

1. Teisingumo ministerijos strateginio planavimo sistema nepakankamai užtikrina, kad programa apimtų visas su bausmių sistema susijusias veiklas ir sudarytų tinkamas sąlygas vykdomų funkcijų stebėsenai, nes:

- Daugiau kaip 30 proc. programos vertinimo kriterijų reikšmių neorientuotos į pažangą, 15 (iš 23 vertintų) programos vertinimo kriterijų neturi patikimų duomenų šaltinių. Nustatyti fragmentiški, tarpusavio ryšio neturintys, vertinimo kriterijai arba jų nenustatyta. Taigi programos vertinimo kriterijų visuma nesudaro galimybės įvertinti, ar bausmių sistemos įstaigų veiklos rezultatai prisideda prie taupios ir veiksmingos bausmių sistemos pasiekimo (1.1 poskyris).
 - Programa neapima visų su ja susijusių veiklų ir išlaidų, nes išmokos dėl netinkamų įkalinimo sąlygų mokamos iš kitos programos „Teisės sistema“ lėšų (1.2 poskyris).
 - Pataisos įstaiga vykdo veiklą – organizuoja geriamojo vandens ir šilumos energijos gamybą ir tiekimą – kuri nesusijusi su laisvės atėmimo vietų įstaigų paskirtimi, todėl ja nesiekama programos tikslo kurti modernią bausmių vykdymo sistemą (1.3 poskyris).
2. Nėra aiškios ir nuoseklios laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategijos, ji nuolat keičiasi, modernizavimas vyksta daugiau kaip dešimt metų, jo kaštai auga. Dėl netinkamų įkalinimo sąlygų į teismus besikreipiančių asmenų skaičius 2015 metais palyginus su 2013 metais padidėjo daugiau nei 6 kartus, o jiems išmokama suma – daugiau nei 19 kartų. Taigi valstybė patiria papildomų išlaidų (2.1 poskyris).
 3. Investicijų projektų planavimas trukdo pasiekti rezultatų, nuo kurių priklauso modernios bausmių vykdymo sistemos sukūrimas, nes investicijų projektai rengiami neįvertinus planuojamų atlikti darbų apimtys ir kainų, nenustačius darbų eigos ir prioritetų. Investicijų projektų įgyvendinimo kainos neatitinka faktinio lėšų poreikio pastatams rekonstruoti ir infrastruktūrai atnaujinti, darbai planuojami ne rengiant, investicijų projektus, o gavus lėšų (2.2 poskyris).
 4. Nepakankamai efektyvus Laisvės atėmimo vietų ligoninės infrastruktūros ir išteklių naudojimas, nes ligonės personalui išlaikyti skiriamos lėšos didėja, nors pacientų skaičius, stacionaro užimtumas ir atvejų, kai suteikiama būtinoji medicinos pagalba, mažėja (2.3 poskyris).
 5. Neišnaudojamos visos galimybės įdarbinti kuo daugiau nuteistųjų, nes nekaupiami informacija apie nuteistųjų darbingumo lygį ir turimą specialybę, o įmonėms, kurios įdarbina nuteistuosius už pataisos įstaigų ribų, nustatomas įdarbinimo tarpininkavimo mokestis, todėl įdarbinimas darbo rinkai yra nepatrauklus (2.4 poskyris).

REKOMENDACIJOS

Siekiant, kad programos „Bausmių sistema“ vertinimo kriterijai parodytų svarbiausių veiklų naudą ir sudarytų galimybes įvertinti bausmių sistemos įstaigų veiklos rezultatų įtaką taupios ir veiksmingos bausmių sistemos pasiekimui, ir siekiant koordinuoti ir kontroliuoti laisvės atėmimo vietų modernizavimą:

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

1. Peržiūrėti programos vertinimo kriterijų sistemą ir ją patobulinti, kad strateginio tikslo pasiekimui įvertinti naudojamų vertinimo kriterijų rezultatai priklausytų nuo bausmių sistemos įstaigų rezultatų, taip pat, kad vertinimo kriterijai sudarytų sąlygas įvertinti visas vykdomas funkcijas ir programos uždavinių įgyvendinimą. Numatyti ambicingus, pažangą leidžiančius įvertinti kriterijus ir rodiklius (1 išvada).
2. Programoje numatyti priemones ir vertinimo kriterijus veiklai (dėl netinkamų įkalinimo sąlygų mokamoms išmokoms), tiesiogiai susijusiai su bausmių sistema (1 išvada).

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai ir Kalėjų departamentui prie Teisingumo ministerijos

3. Siekiant užtikrinti taupų ir veiksmingą bausmių vykdymo sistemos funkcionavimą, imtis iniciatyvos nustatyti aiškias laisvės atėmimo vietų modernizavimo kryptis ir apimtis (2 išvada).

Siekiant programos „Bausmių sistema“ vertinimo kriterijams apskaičiuoti naudojamų duomenų patikimumo ir į geresnį rezultatą orientuoto investicijų projektų sudarymo bei geresnio programai skirtų išteklių valdymo:

Kalėjų departamentui prie Teisingumo ministerijos

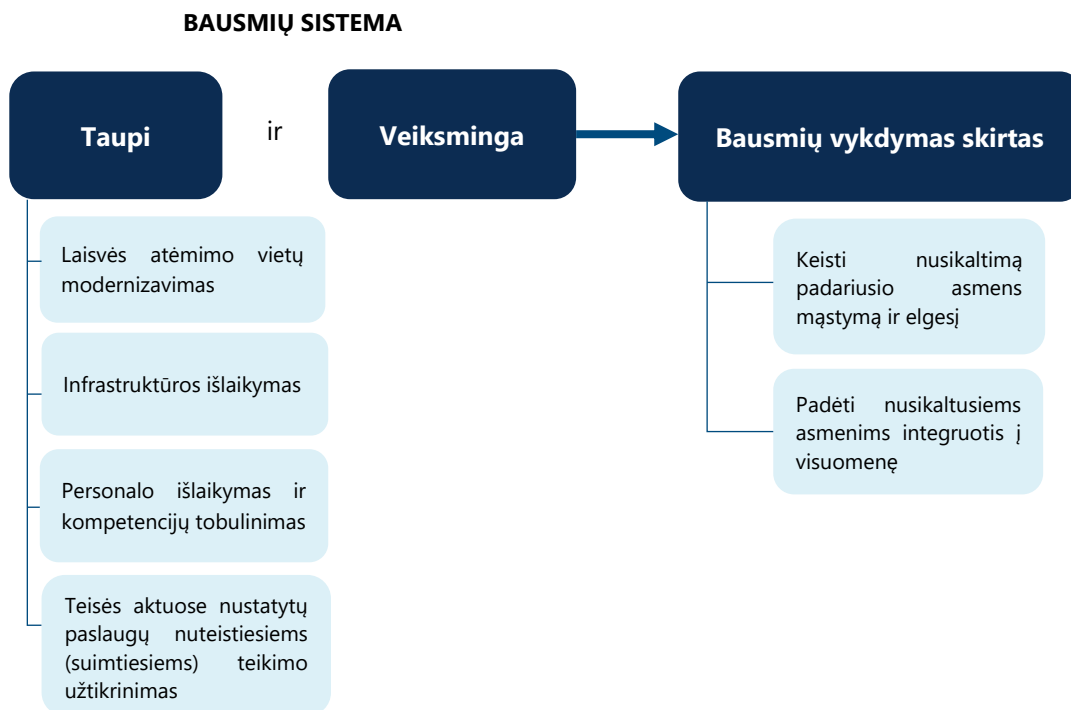
4. Nustatyti programos vertinimo kriterijų reikšmėms apskaičiuoti vieningą duomenų surinkimo sistemą, kuri užtikrintų, kad programos rezultatams apskaičiuoti naudojami duomenys būtų tikslūs ir teisingi (1 išvada).
5. Imtis priemonių, kad pataisos įstaigose nebūtų vykdoma su laisvės atėmimo vietų įstaigų paskirtimi nesusijusi veikla (1 išvada).
6. Užtikrinti, kad investicijų projektai būtų rengiami visapusiškai įvertinus planuojamų atlikti darbų apimtis ir kainas bei nustatyta planuojamų atlikti darbų eiga ir prioritetai (3 išvada).
7. Imtis priemonių, kad, teikiant sveikatos priežiūros paslaugas, būtų efektyviai išnaudojama Laisvės atėmimo vietų ligoninės infrastruktūra ir išteklių (4 išvada).
8. Užtikrinti, kad pataisos įstaigos organizuotų nuteistųjų įdarbinimą už pataisos įstaigos teritorijos ribų, kauptų ir sistemintų informaciją apie darbingumo lygį ir turimą specialybę (5 išvada).

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti šios ataskaitos 9 priede „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“.

IŽANGA

Gerbti žmogaus teises, sudaryti sąlygas nusikaltusių ir paskirtą bausmę atlikusių asmenų resocializacijai ir geresniam įsiliejimui į visuomenės gyvenimą, bausmių vykdymo politiką perorientuoti iš skirtos nubausti nusikaltimą padariusį asmenį į skirtą perauklėti nusikaltimą padariusį asmenį. Šių Vyriausybės programos⁹ nuostatų įgyvendinimui skirtas Teisingumo ministro strateginis tikslas – pasiekti, kad bausmių sistema būtų taupi ir veiksminga (žr. 1 pav.).

1 pav. Taupi ir veiksminga bausmių sistema

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Programa „Bausmių sistema“ įgyvendina nacionalinę bausmių vykdymo ir probacijos politiką, todėl už jos įgyvendinimui skirtas lėšas statomos ir rekonstruojamos laisvės atėmimo vietų įstaigos, diegiamos modernios elektroninio stebėjimo ir ryšio blokavimo sistemos, diegiamos elgesį koreguojančios programos, įdarbinami nuteistieji, diegiamos atkuriamojo teisingumo priemonės, lavinami nuteistųjų socialiniai įgūdžiai, teikiama psichologinė pagalba. Nusikaltimą padariusiems asmenims savanoriai padeda integruotis į visuomenę, o probacijos įstaigos bendradarbiaudamos su socialiniais partneriais – darbo birža, savivaldybėmis, policija, religinėmis bendruomenėmis, visuomeninėmis organizacijomis – skatina nuteistuosius išmokti gyvenimo tikslų siekti teisėtais būdais ir priemonėmis.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus¹⁰ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus¹¹. Atlikdami auditą darėme prielaidą, kad visi auditoriams pateikti dokumentai yra teisingi, išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

⁹ Lietuvos Respublikos Seimo 2012-12-13 nutarimu Nr. XII-51 patvirtintos Šešioliktos vyriausybės 2012–2016m. programos 472–474 nuostatos.

¹⁰ Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 (2015-03-24 įsakymu Nr. V-54 redakcija).

¹¹ 3000-asis TAAIS „Veiklos audito įgyvendinimo gairės“ ir 3100-asis TAAIS „Veiklos audito gairės: pagrindiniai principai“.

Šio audito metu nevertinome:

- elgesį koreguojančių programų taikymo nusikaltimą padariusiam asmeniui, nes Teisingumo ministerijos Centralizuotas vidaus audito skyrius atliko Nuteistųjų elgesio pataisos programų auditą (2015-01-26 ataskaita Nr.1V-5), pateikė rekomendacijas, o Kalėjų departamentas parengė ir patvirtino rekomendacijų įgyvendinimo planą;
- Norvegijos finansinio mechanizmo paramos lėšomis finansuojamų projektų vykdymo, nes projektų įgyvendinimo eigą prižiūri Centrinė projektų valdymo agentūra;
- programos „Bausmių sistema“ tikslo „Ginti nukentėjusių asmenų teises ir teisėtus interesus“ įgyvendinimo, nes Valstybės kontrolė, vykdydama 2016 metų veiklos planą¹², atlieka auditą „Valstybės biudžeto lėšų apsauga įstatymų nustatytais atvejais atlyginus kitų asmenų padarytą žalą“.

Audito metodai ir procedūros pateikti 1 priede.

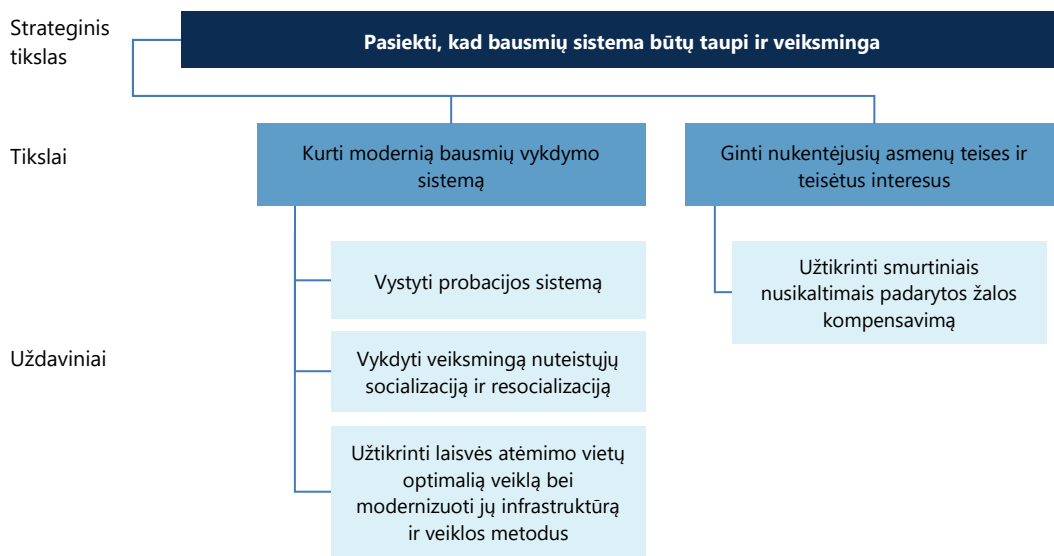
¹² Patvirtintas Lietuvos Respublikos valstybės kontrolieriaus 2016-01-04 įsakymu Nr. V-1.

AUDITO REZULTATAI

1. AR PROGRAMA SUDARYTA TINKAMAI

Programa „Bausmių sistema“ yra teisingumo ministro valdymo sričių 2015–2017 metų strateginio veiklos plano¹³ sudėtinė dalis. Ji skirta pasiekti ministro valdymo sričių strateginį tikslą – bausmių sistema turi būti taupi ir veiksminga. Programa įgyvendina nacionalinę bausmių vykdymo ir probacijos politiką, todėl jos naudą turi jausti laisvės atėmimo vietose esantys asmenys, asmenys, nukentėję nuo asmenų, padariusių smurtinius nusikaltimus, ir visa visuomenė. Programa sudaryta iš dviejų tikslų. Juos įgyvendina Teisingumo ministerija, Kalėjimų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos (žr. 2 pav.).

2 pav. Programos „Bausmių sistema“ tikslai ir uždaviniai

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Teisingumo ministro valdymo sričių 2015–2017 m. strateginio veiklos plano duomenis.

Vertindami programos sudarymo tinkamumą laikėmės nuostatos, kad tikslai, uždaviniai, priemonės ir vertinimo kriterijai turi būti aiškiai suformuluoti, logiškai ir tarpusavyje susiję. Programa turi įgyvendinti teisingumo ministro strateginį tikslą ir veiklos prioritetą, atspindėti programą įgyvendinančių įstaigų veiklą (žr. 2 ir 3 priedus). Vertinimo kriterijais (žr. 4 ir 5 priedus) turi būti galima įvertinti svarbiausias bausmių sistemos veiklas.

Strateginį planavimą reglamentuojančiuose dokumentuose¹⁴ nustatyta, kad programos elementus – tikslus, uždavinius priemones, efekto, rezultato ir produkto vertinimo kriterijus – turi sieti aiškūs loginiai ryšiai. Strateginiame veiklos plane naudojama vertinimo kriterijų sistema turi būti aiški, paremta tarpusavio ryšiais – efekto vertinimo kriterijų įvykdymas turi priklausyti nuo rezultatų, šių – nuo produktų vertinimo kriterijų įvykdymo.

¹³ Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2015-01-20 įsakymu Nr. 1R-17 patvirtintas Lietuvos Respublikos teisingumo ministro valdymo sričių 2015–2017 m. strateginis veiklos planas

¹⁴ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 patvirtinta Strateginio planavimo metodika, 8 priedas; Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1K-330 patvirtinta Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikumo metodika, 3.2 ir 4 p.

1.1. Programos vertinimo kriterijų sistema neatitinka reikalavimų

Strateginio veiklos plano vertinimo kriterijai sudaromi atsižvelgiant į institucijos tikslus ir uždavinius, jie turi sudaryti galimybę visapusiškai įvertinti pokytį svarbiausiose veiklos srityse. Kriterijai turi būti sudaromi pagal hierarchinį principą ir parodyti programos rezultatų kiekybę ir kokybę¹⁵.

Įvertinus programos vertinimo kriterijų sistemą nustatyta:

- Vertinimo kriterijai nevisiškai parodo programos svarbiausių veiklų rezultatų naudą.

Ne visais atvejais galima įvertinti, ar įgyvendinant programą siekiama taupios ir veiksmingos bausmių sistemos, nes efekto vertinimo kriterijai, kurie rodo institucijos strateginių tikslų pasiekimą ir programos naudą, nustatyti nesiremiant rezultato vertinimo kriterijais¹⁶ (žr. pvz. ir 4 priedą).

Pavyzdys

Efekto vertinimo kriterijaus „Laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų valdymo gerėjimas, proc.“ reikšmei įtaką darantys veiksniai – pasipriešinimo pareigūnams atvejų skaičius, smurto tarp įkalinamųjų asmenų atvejų skaičius ir pabėgimų iš saugomų objektų atvejų skaičius – nenustatyti kaip programos rezultato vertinimo kriterijai. Tik vienas veiksnys – pabėgimų iš saugomų objektų atvejų skaičius – nustatytas programos produkto vertinimo kriterijumi.

Laisvės atėmimo vietų valdymo, laisvės atėmimo vietų modernizavimo ir sveikatos priežiūros paslaugų nuteistiesiems (suimtiesiems) teikimo veiklos sritims nustatyti fragmentiški, tarpusavio ryšio neturintys vertinimo kriterijai, todėl atskleidžiama ne visa šių sričių veikla¹⁷ (žr. 4 ir 5 priedus).

- Nenustatyti vertinimo kriterijai

Uždaviniui „Vykdėti veiksmingą nuteistųjų socializaciją ir resocializaciją“ įgyvendinti nenustatytas rezultato vertinimo kriterijus, todėl negalima įvertinti, ar laisvės atėmimo vietų įstaigose veikiančių socialinės rehabilitacijos ir psichologų skyrių (grupių) darbo rezultatai pasiekti lavinant nuteistųjų socialinius įgūdžius, diegiant pozityvaus užimtumo priemones ir elgesį koreguojančias programas. Taip pat negalima įvertinti, kaip šios tarnybos prisideda prie programos tikslų pasiekimo ir kokią naudą gauna laisvės atėmimo vietose esantys asmenys iš tarnybų veiklos (žr. 4 priedą).

Programoje nenustatyti vertinimo kriterijai, kurie nustatyti Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programoje¹⁸ ir Valstybės tarnautojų mokymo 2014–2017 m. strategijoje¹⁹. Todėl negalima įvertinti, ar programa „Bausmių sistema“ siekiama Vyriausybės nustatytų rezultatų.

Atkreipiame dėmesį, kad nenustatyti ir 2016 m. pradėto vykdyti pareigūnų profesinio mokymo vertinimo kriterijai.

¹⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 patvirtinta Strateginio planavimo metodika, 44, 45 ir 48 p.

¹⁶ Ten pat, 49 p. ir 50 p.

¹⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-06-06 nutarimu Nr. 827 patvirtinta Strateginio planavimo metodika, 51 p.; Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1K-330 patvirtinta Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikumo metodika, 10.2 ir 10.3 p.

¹⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-07-22 nutarimu Nr. 740 patvirtinta Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programa.

¹⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-05-28 nutarimu Nr. 481 patvirtinta Valstybės tarnautojų mokymo 2014–2017 metų strategija.

Dalis programos vertinimo kriterijų rodiklių planuojami neambicingai²⁰. Jų 2015 m. įvykdytos plano reikšmės ir kai kuriais atvejais 2016 m. reikšmės yra mažesnės, nei buvo įvykdytos ankstesniais metais. Taigi kriterijai neorientuoti į pažangą (žr. 6 priedą).

Ministerijos nuomone, nustatant vertinimo kriterijų planines reikšmes, atsižvelgiama ne vien tik į paskutinių metų pasiektas faktines reikšmes (nes dėl itin palankiai susiklosčiusių įvairių aplinkybių bei taikomo kriterijaus apskaičiavimo metodo tam tikrais metais pasiekta faktinė reikšmė gali labai nukrypti nuo fiksuojamų reikšmių vidurkio per ilgesnį nei vienerių metų laikotarpį), bet ir į kitus veiksnius, galinčius turėti įtakos kriterijaus faktinei reikšmei, taip pat į pasiektų reikšmių vidurkį bent per pastaruosius trejus metus²¹.

- Kriterijai apskaičiuoti iš nepatikimų duomenų šaltinių

Įvertinę 23 (iš 34) programos vertinimo kriterijus, nustatėme, kad 15 jų neturi patikimų duomenų šaltinių, kaip numato teisės aktai²². Dėl to gali būti pateikti netikslūs duomenys apie programos „Bausmių sistema“ rezultatus ir naudą (žr. 7 priedą).

Siekiant, kad programa patenkintų visuomenės ir tiesioginių naudos gavėjų lūkesčius, Teisingumo ministerija turi tikslinti programą ir tobulinti jos vertinimo kriterijų sistemą bei ambicingiau planuoti rodiklius, nustatyti patikimus duomenų šaltinius.

1.2. Programa neapima visų su bausmių sistema susijusių veiklų ir išlaidų

Įvertinę programos struktūrą nustatėme, kad programoje „Bausmių sistema“ nėra planuojamos visos išlaidos, susijusios su šia programa. Teisingumo ministerija, vykdydama jai nustatytas funkcijas, vykdo teismų sprendimus, pagal kuriuos laisvės atėmimo vietose esantiems asmenims moka išmokas dėl netinkamų įkalinimo sąlygų (žr. 2.1 poskyrį). Šie mokėjimai vykdomi iš Teisingumo ministerijos ir Europos teisės departamento įgyvendinamos programos „Teisės sistema“ skirtų valstybės biudžeto asignavimų. Atkreipiame dėmesį, kad tinkamų įkalinimo sąlygų sudarymas tiesiogiai sietinas su programa ir su laisvės atėmimo vietų modernizavimu. Todėl siekiant, kad programa apimtų visas su bausmių sistema susijusias išlaidas, manome, kad išmokos dėl netinkamų įkalinimo sąlygų turėtų būti mokamos iš programos „Bausmių sistema“ lėšų.

1.3. Vykdoma su programos tikslais nesusijusi veikla

Pravieniškų pataisos namai-atviroji kolonija, vykdydama nuostatuose²³ numatytą veiklą ir programos „Bausmių sistema“ priemonę „Teikti teisės aktų nustatytas mokamas paslaugas nuteistiesiems ir komunalines paslaugas Pravieniškų gyvenvietei“ organizuoja geriamojo vandens ir šilumos energijos gamybą ir tiekimą Pravieniškų II gyvenvietės vartotojams. Tai komunalinio

²⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1K-330 patvirtinta Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikumo metodika, 29 p.

²¹ Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos 2016-09-23 raštas Nr.(1.40)-7R-7360.

²² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-10-25 įsakymu Nr. 1K-330 patvirtinta Strateginio planavimo dokumentuose naudojamų vertinimo kriterijų sudarymo ir taikumo metodika, 34 p.

²³ Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-03-06 įsakymu Nr. 1R-65 patvirtinti Pravieniškų pataisos namų-atvirojos kolonijos nuostatai, 8.24 p.

sektorius įmonėms būdinga veikla, kuri nesusijusi su pataisos įstaigų paskirtimi – įgyvendinti valstybės politiką vykdant arešto ir laisvės atėmimo bausmes²⁴.

2. AR PROGRAMA ĮGYVENDINAMA TINKAMAI

Programos „Bausmių sistema“ įgyvendinimui 2015 metais panaudota 67 098,1 tūkst. Eur, iš jų 1431,6 tūkst. Eur Norvegijos paramos ir bendrojo finansavimo lėšų.

Ar programa įgyvendinama tinkamai, taupios bausmių sistemos aspektu vertinome laikydami nuostatas, kad programos strateginis tikslas bus pasiektas modernizuojant laisvės atėmimo vietų įstaigas, atsakingiau rengiant ir įgyvendinant investicijų projektus, efektyviai panaudojus išteklius nuteistųjų sveikatos priežiūros paslaugų teikimui. Ar programa įgyvendinama tinkamai, veiksmingos bausmių sistemos aspektu vertinome nuteistųjų įdarbinimo organizavimą.

2.1. Laisvės atėmimo vietų modernizavimas nepakankamai nuoseklus ir taupus

Lietuva, stodama į Europos Sąjungą, įsipareigojo modernizuoti įkalinimo įstaigas. 2004–2009 metams buvo patvirtinta įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo programa²⁵: iki 2010 metų turėjo būti rekonstruota 13 laisvės atėmimo vietų įstaigų. 2008 metais, neįgyvendinus šios programos, Vyriausybė patvirtino Kalėjimų departamentui pavaldžių įstaigų plėtros strategiją²⁶ iki 2033 metų. 2009 metais Vyriausybė atsisakė šios ir patvirtino naują Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategiją²⁷ iki 2017 metų. Nebaigus įgyvendinti ir šios, buvo patvirtinta šiuo metu įgyvendinama Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programa²⁸.

Taigi neįgyvendinus vienu programų (strategijų), tvirtinamos kitos; dėl to keitėsi objektai, jiems modernizuoti reikalingos lėšos ir terminai. Be to, kai kurios laisvės atėmimo vietų įstaigos, kurios pagal 2004 metų programą turėjo būti modernizuotos iki 2005 m., iki šiol nemodernizuotos (žr. 1 lentelę).

²⁴ Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-03-06 įsakymu Nr. 1R-65 patvirtinti Pravieniškųjų pataisos namų atvirosios kolonijos nuostatai, 1 p.

²⁵ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-05-24 nutarimu Nr. 619 patvirtinta įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programa.

²⁶ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-03-26 nutarimu Nr. 288 patvirtinta Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų plėtros strategija.

²⁷ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-09-30 nutarimu Nr. 1248 patvirtinta Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategija.

²⁸ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-07-22 nutarimu Nr. 740 patvirtinta Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programa.

1 lentelė. Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programų (strategijų) pokyčiai

Tikslai	2004–2009 metų programa ²⁹	2008–2033 metų strategija ³⁰	2009–2017 metų strategija ³¹	Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programa ³²	Investicijų projekto informacija
Laisvės atėmimo vietų ligoninės perkėlimas į Pravieniškės	Iki 2005 metų už 1 089 tūkst. Eur	Iki 2011 metų už 15 705,5 tūkst. Eur	Iki 2014 metų už 10 272,8 tūkst. Eur	Iki 2022 metų už 7 242,8 tūkst. Eur	Projektų vertė 14 060,5 tūkst. Eur
Lukiškių Kalėjimo perkėlimas į Pravieniškės		Iki 2011 metų už 5 207,9 tūkst. Eur	Iki 2011 metų už 5 207,9 tūkst. Eur	Iki 2017 metų numatytos galimos privataus subjekto investicijos	Nepradėtas
Šiaulių tardymo izoliatoriaus – pataisos namų 1180 vietų statyba		Iki 2026 metų už 26 065,8 tūkst. Eur	Iki 2015 metų už 43 066,5 tūkst. Eur	Iki 2021 metų numatytos galimos privataus subjekto investicijos	Valstybės biudžeto lėšomis statomas 600 vietų tardymo izoliatorius. Projekto vertė 14 756,5 tūkst. Eur
Vilniaus tardymo izoliatoriaus – pataisos namų 1620 vietų statyba			Iki 2015 metų už 29 888,7 tūkst. Eur	Iki 2019 metų numatytos galimos privataus subjekto investicijos	Darbai nepradėti

Šaltinis – Valstybės kontrolė.

Šiuo metu vykdoma Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programa turėtų užtikrinti saugią, efektyvią ir ekonomišką laisvės atėmimo vietų veiklą, nuteistiesiems (suiptiesiems) – teisės aktų nustatytas laikymo, o personalui – darbo sąlygas³³. Įvertinome jos įgyvendinimą ir nustatėme, kad:

- nenustatyti siektini tarpiniai programos įgyvendinimo rezultatai;
- nėra priemonių įgyvendinimo plano, nenumatytos priemonių įgyvendinimo apimtys, nesukurta kontrolės sistema;
- nurodytas lėšų poreikis reikšmingai skiriasi nuo investicijų projektų, kuriais įgyvendinama ši programa, vertės, nesilaikoma programoje nurodytų finansavimo šaltinių (žr. 1 lentelę).

Šiuo metu standartų neatitinkančios įkalinimo sąlygos suponuoja galimybę nuteistiesiems iš valstybės išieškoti žalą. Stebime, kad didėja į teismus besikreipiančių asmenų skaičius ir valstybės atlyginama žala dėl netinkamų įkalinimo sąlygų (žr. 3 pav.).

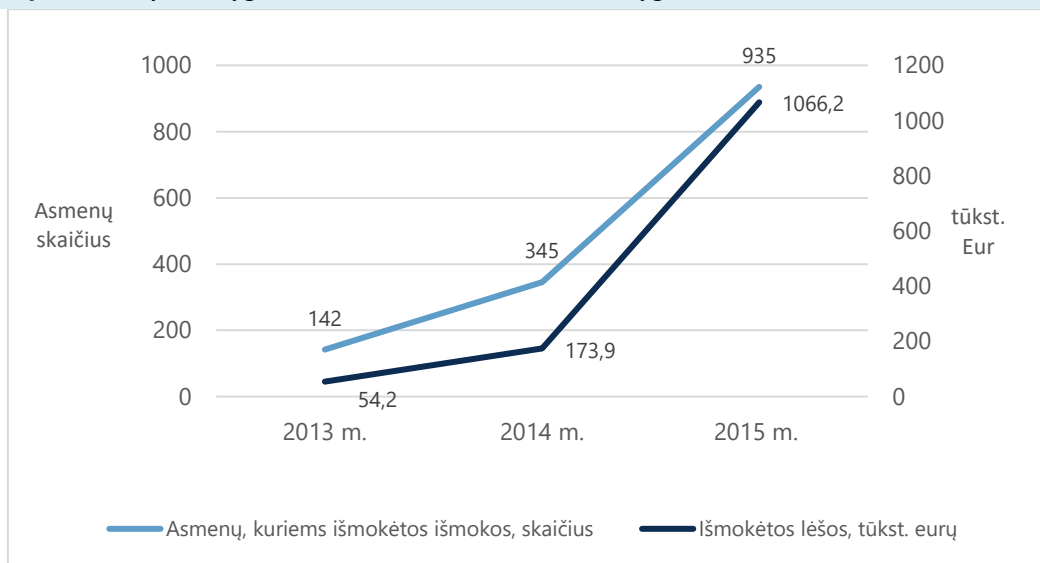
²⁹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004-05-24 nutarimu Nr. 619 patvirtinta įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programa.

³⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008-03-26 nutarimu Nr. 288 patvirtinta Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų plėtros strategija.

³¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009-09-30 nutarimu Nr. 1248 patvirtinta Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategija.

³² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-07-22 nutarimu Nr. 740 patvirtinta Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programa.

³³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-07-22 nutarimu Nr. 740 patvirtinta Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programa, 9 p.

3 pav. Valstybės atlyginta žala dėl netinkamų įkalinimo sąlygų

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Teisingumo ministerijos duomenis.

Taigi, siekiant, kad valstybė nepatirtų papildomų išlaidų, būtinas neatidėliotinas ir nuoseklus laisvės atėmimo vietų modernizavimas.

Modernizavus laisvės atėmimo vietų įstaigas, pagerėtų asmenų įkalinimo sąlygos, jų valdymas taptų modernesnis ir pigesnis, todėl turėtų būti nustatyta aiški ir nuosekli laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategija, kuri užtikrintų taupiai ir veiksmingai funkcionuojančią bausmių vykdymo sistemą.

2.2. Netinkamas investicijų projektų rengimas

Įgyvendinant programą „Bausmių sistema“ 2015 metais buvo vykdoma 13 investicijų projektų, kuriems įgyvendinti panaudota 5 062,1 tūkst. Eur. Šiuos projektus vykdė Kalėjimų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos.

Investicijų projektų rengimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatyta, kad rengiant investicijų projektus turi būti aprašytas investicijų projekto ryšys su programoje nustatytais uždaviniais ir nurodyta, koku būdu baigus įgyvendinti investicijų projektą, bus galima įsitikinti, kad yra pasiekti uždavinio įgyvendinimo rezultatai ir įvykdyti nustatyti investicijų projekto vertinimo kriterijai³⁴. Kalėjimų departamento vykdomi investicijų projektai įgyvendino programos uždavinio „Užtikrinti laisvės atėmimo vietų optimalią veiklą bei modernizuoti jų infrastruktūrą ir veiklos metodus“ priemonę „Vykdyti laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategiją“. Jo įgyvendinimo rezultatui įvertinti nustatytas vertinimo kriterijus „Modernizuotų laisvės atėmimo vietų dalis nuo visų laisvės atėmimo vietų, proc.“. Įgyvendinant šį uždavinį, vykdomų investicijų projektų „Radijo ryšio blokavimo sistemos įdiegimas įkalinimo įstaigoje“, „Specialaus autotransporto įkalintųjų konvojavimui įsigijimas“, „Kalėjimų departamento kriminalinės žvalgybos materialinės ir techninės bazės sukūrimas“ vertinimo kriterijai nenustatyti³⁵. Taigi

³⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2001-07-04 įsakymu Nr. 201 patvirtintas Investicijų projektų rengimui taikomų reikalavimų aprašas, 6.1 p.

³⁵ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2010-08-13 įsakymu Nr. 1K-256 patvirtintas Valstybės investicijų vertinimo kriterijų nustatymo ir pasiektų rezultatų vertinimo tvarkos aprašas, 7 p.

negalima įvertinti rezultato, kiek šiems investicijų projektams įgyvendinti panaudotos lėšos turėjo įtakos siekiant programos tikslo „Kurti modernią bausmių vykdymo sistemą“.

Kalėjų departamentas 2014 metais pradėjo vykdyti investicijų projektą „Laisvės atėmimo vietų ligoninės Pravieniškių padalinio pastatų ir statinių rekonstravimas“. Numatyta, kad jam įgyvendinti reikės 5 758,5 tūkst. Eur ir jis bus įgyvendintas 2019 metais. Nustatėme, kad projekto kaina apskaičiuota remiantis 2008 metų skaičiuojamosiomis kainomis, dėl to faktinė rekonstravimo darbų kaina gali būti didesnė. Taip pat nustatėme, kad investicijų projektas patikslintas neatlikus techninio projekto koregavimų ir neišanalizavus jų pokyčių įtakos rezultatams, nes atsisakoma techniniuose projektuose numatytų darbų, o jų vietoje numatomi kiti. Be to, parengti techniniai projektai neatitinka asmens sveikatos priežiūros įstaigoms keliamų reikalavimų³⁶, dėl to nėra gaunamos būtinos licencijos asmens sveikatos priežiūros paslaugoms rekonstruotose pastatuose teikti. Taigi investicijos pradėtos neturint aiškaus veiksmų plano: veiksmų sekos ir jų tarpusavio ryšio, nenustačius prioritetų, kuriuos pastatus būtina rekonstruoti pirmiausia (žr. pvz.).

Pavyzdys

- Parengtame investicijų projekte numatyta, kad gydomojo korpuso rekonstravimas kainuos 1 418,3 tūkst. Eur, o techniniame projekte šių darbų kaina 1 507,4 tūkst. Eur. Taip pat investicijų projekte numatyta, kad bus naudojamos lėšos statybos montavimo darbams ir įrenginiams (vėdinimo sistemai įrengti, apsauginei-gaisrinei signalizacijai, vidaus santeknikai, stebėjimo sistemai ir baldams įsigyti). Tikslinant projektą buvo atsisakyta skirti lėšų įrenginiams, sumažintos statybos darbų apimtys.
- Patikslintame investicijų projekte numatyta rekonstruoti baudos izoliatorių, o pradiniam investicijų projekte tai nebuvo numatyta. Patikslintame investicijų projekte numatyta izoliatoriaus rekonstrukcijos kaina neatitinka techniniame projekte nurodytos kainos (atitinkamai 1 396,8 tūkst. Eur, o 1 205 tūkst. Eur), nes atsisakyta dalies darbų neatlikus techninio projekto patikslinimo.

2015 metais Kalėjų departamentas įgyvendino investicijų projektą „Kalėjų departamento kriminalinės žvalgybos materialinės techninės bazės sukūrimas“. Nustatėme, kad jį rengiant nebuvo nustatyta visa jo tikslui pasiekti reikalinga apimtis, nes įgyvendinant projektą buvo įsigyta turto du kartus daugiau, negu buvo planuota jį rengiant, o projekto vertė padidėjo nuo 332,5 tūkst. Eur iki 664,3 tūkst. Eur. Be to, Kalėjų departamento Kriminalinės žvalgybos materialinei techninei bazei sukurti buvo papildomai įsigyta turto ne iš investicijų projektui skirtų lėšų.

Taip pat nustatėme, kad Kalėjų departamentas ir jam pavaldžios įstaigos netinkamai kontroliavo investicijų projektams „Specialaus autotransporto įkalintųjų konvojavimui įsigijimas“ ir „Radijo ryšio blokavimo sistemos diegimas įkalinimo įstaigose“ įgyvendinti sudarytų sutarčių vykdymą, nes, tiekėjams neįvykdžius įsipareigojimų, neišsireikalavo delspinigių. Dėl nepakankamos sutarčių vykdymo kontrolės įstaigos negavo 34,2 tūkst. Eur pajamų, kurios galėjo būti panaudotos įstaigos funkcijoms vykdyti.

Manome, kad atsakingiau parengtų investicijų projektų įgyvendinimas būtų sklandesnis ir taupesnis, projektų vertės atitiktų lėšų poreikį, o nuosekliai suplanuoti darbai leistų greičiau pasiekti rezultatus, nuo kurių priklauso modernios bausmių vykdymo sistemos sukūrimas. Todėl

³⁶ Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro įsakymai: 2011-07-29 Nr. V-737 „Dėl Lietuvos higienos normos HN47:2011 „Asmens sveikatos priežiūros įstaigos: bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ patvirtinimo“; 2012-10-19 Nr. V-946 „Dėl Lietuvos higienos normos HN47-1:2012 „Sveikatos priežiūros įstaigos. Infekcijų kontrolės reikalavimai“ patvirtinimo“; 2013-07-18 Nr. V-706 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 66:2013 „Medicininį atliekų tvarkymo saugos reikalavimai“ patvirtinimo“.

investicijų projektai turi būti rengiami visapusiškai įvertinus planuojamų atlikti darbų apimtį ir kainas, turi būti nustatyta planuojamų atlikti darbų eiga ir prioritetai.

2.3. Nepakankamai efektyvi Laisvės atėmimo vietų ligoninės veikla

Laisvės atėmimo vietų ligoninė yra Kalėjimų departamentui pavaldi įstaiga. Ji turi visą parą užtikrinti būtinąją medicinos pagalbą nuteistiesiems (suimtiesiems) ir teikti asmens sveikatos priežiūros paslaugas, nurodytas išduotoje licencijoje³⁷. Asmens sveikatos priežiūros paslaugos, kurioms ligoninė neturi licencijos, turi būti teikiamos viešosiose asmens sveikatos priežiūros įstaigose³⁸.

Pagal Kalėjimų departamento direktorius patvirtintą tvarką³⁹ laisvės atėmimo vietų įstaigos būtinajai medicinos pagalbai suteikti nuteistuosius (suimtuosius) konvojuoja į artimiausią viešąją asmens sveikatos priežiūros įstaigą, nors šias paslaugas visą parą teikė Laisvės atėmimo vietų ligoninė⁴⁰ Vilniuje. 2015 metais nuteistiesiems (suimtiesiems) būtinoji medicinos pagalba buvo suteikta 805 kartus: 74 proc. atvejų buvo konvojuojama į viešąsias asmens sveikatos priežiūros įstaigas, 26 proc. – į minėtą ligoninę. Atkreipiame dėmesį, kad būtinajai medicinos pagalbai suteikti į viešąsias asmens sveikatos priežiūros įstaigas nuteistuosius konvojuoja ne tik laisvės atėmimo vietų įstaigos, kurios yra nutolusios nuo Laisvės atėmimo vietų ligoninės. Konvojuoja Vilniuje esantys Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas ir Vilniaus pataisos namai (žr. 8 priedą). Taigi neužtikrinamas Laisvės atėmimo vietų ligoninės efektyvus išteklių panaudojimas.

Atlikę ligoninės veiklos rodiklių analizę pastebėjome, kad per 2013–2015 m. pacientų skaičius sumažėjo 9 proc., o ligoninės stacionaro lova būna užimta tik 203 dienas per metus (2 lentelė).

2 lentelė. Ligoninės veiklos rodiklių reikšmės

Rodiklis	2013 m.	2014m.	2015m.
Pacientų, skaičius	3 654	3 545	3 338
Lovadienių skaičius per metus	44 593	40 317	32 512
Faktinis naudojamų lovų skaičius	160	160	160
Ligoninės lovos funkcionalumas	279	252	203
Personalo išlaikymui panaudotos lėšos, tūkst. Eur	3 499,8	3 691,9	3 970,7

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Laisvės atėmimo vietų ligoninės duomenis.

Nustatėme, kad programos vertinimo kriterijais negalima įvertinti laisvės atėmimo vietose esantiems asmenims teikiamų sveikatos priežiūros paslaugų visumos, nes programoje nustatyti vertinimo kriterijai orientuoti tik į dviejų su sveikatos priežiūra susijusių paslaugų įvertinimą, t. y. į „Įkalintų asmenų, išgydytų nuo tuberkuliozės, dalis, nuo visų susirgusių asmenų, proc.“ ir „Įkalintų asmenų, gydytų nuo lėtinio hepatito, ŽIV/AIDS, skaičius“. Šiais kriterijais negalima įvertinti Laisvės atėmimo vietų įstaigose esančių sveikatos priežiūros tarnybų ir Laisvės atėmimo vietų ligoninės veiklos bei teikiamų paslaugų visumos.

³⁷ Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-03-06 įsakymu Nr. 1R-65 patvirtinti Laisvės atėmimo vietų ligoninės nuostatai, 8.1 ir 8.2 p.

³⁸ Lietuvos Respublikos baudmių vykdymo kodeksas, 174 str. 3 d.

³⁹ Kalėjimų departamento prie Teisingumo ministerijos direktoriaus 2014-06-25 įsakymu Nr. V-260 patvirtintos Suimtųjų ir nuteistųjų siuntimo, konvojavimo konsultacijoms į asmens sveikatos priežiūros įstaigas ir hospitalizavimo tvarkos aprašas, 11 p.

⁴⁰ Laisvės atėmimo vietų ligoninės nuostatai, 8.1 p.

2.4. Išnaudojamos ne visos nuteistųjų įdarbinimo galimybės

Kiekvienas laisvės atėmimo bausmę atliekantis nuteistasis pagal Bausmių vykdymo kodeksą⁴¹ privalo dirbti, jeigu jam darbą siūlo pataisos įstaigos administracija. Administracija privalo užtikrinti, kad nuteistieji būtų įtraukiami į darbą pagal jų darbingumą ir, kiek galima, turimą specialybę.

Programos „Bausmių sistema“ strateginio tikslo „Pasiiekti, kad bausmių sistema būtų taupi ir veiksminga“ pasiekimui įvertinti buvo naudojamas vienas iš vertinimo kriterijų „Įdarbintų nuteistųjų dalis, proc.“ Šis kriterijus netinkamas, nes neapima visų nuteistųjų užimtumą rodančių sričių (nuteistųjų, užsiimančių individualia darbine, kūrybine veikla, skaičiaus) ir netikslus, nes jo reikšmė apskaičiuojama nuo visų nuteistųjų, o ne nuo galinčių dirbti.

Viena iš nuteistųjų įdarbinimo formų yra įdarbinimas už laisvės atėmimo vietų įstaigų teritorijų ribų, kai darbo užmokestis mokamas iš įdarbinusios įmonės lėšų. Tai turi būti organizuoti pataisos įstaigos⁴². Audito rezultatai rodo, kad įdarbinimą už pataisos įstaigų teritorijų ribų organizuoja ne šios įstaigos, o valstybės įmonė „Mūsų amatai“. Valstybės įmonė už tarpininkavimą įdarbinant nuteistuosius iš asmenis įdarbinusių įmonių ima administravimo mokestį. Dėl to, mūsų nuomone, įdarbinimas už pataisos įstaigų teritorijų ribų darbo rinkoje tampa mažiau patrauklus, nes, įdarbinant laisvės atėmimo vietose esančius asmenis, reikalingos papildomos lėšos.

Tam, kad būtų įdarbintas kiekvienas nuteistasis, atsižvelgiant į jo darbingumo lygį, svarbu žinoti kiekvieno bausmę atliekančio asmens darbingumo lygį ir turimą specialybę. Pataisos įstaigos šios informacijos nekaupia ir nesistemina, todėl nežinomas tikslus galinčių dirbti asmenų skaičius.

Siekiant užtikrinti taupią ir veiksmingą bausmių sistemą, mūsų nuomone, reikia nustatyti visą nuteistųjų užimtumą leidžiančius įvertinti kriterijus, nuteistųjų įdarbinimą už pataisos įstaigos teritorijos ribų turėtų organizuoti pataisos įstaigos. Be to, jos, siekdamos įdarbinti kiekvieną bausmę atliekantį asmenį, turėtų kaupti ir sisteminti informaciją apie jų darbingumo lygį ir turimą specialybę.

4-ojo audito departamento direktorius

Rimvidas Aleliūnas

4-ojo audito departamento vyriausioji valstybinė auditorė

Alma Bulkevičienė

Valstybinio audito ataskaitos kopijos (po 1 egz.) pateiktos:

Lietuvos Respublikos Seimo Audito komitetui, 1 egz.

Auditas atliktas, vykdant 2016-01-07 pavedimą Nr. P-40-3

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Alma Bulkevičienė (grupės vadovė)

Inga Norkevičiūtė-Birenė

Antanas Vitėnas (iki 2016-05-19)

⁴¹ Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodeksas, 125 str.

⁴² Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2014-03-06 įsakymas Nr. 1R-65 „Dėl Kalėjimų departamentui prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pavaldžių įstaigų nuostatų patvirtinimo“.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Programos „Bausmių sistema“
įgyvendinimas“ projekto
1 priedas

Audito metodai ir procedūros

Audito objektas – programos „Bausmių sistema“ įgyvendinimas.

Audito subjektai: Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Kalėjimų departamentas prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos ir jam pavaldžios įstaigos.

Audito klausimai:

- ar programos elementai susieti aiškiais loginiais ryšiais, nustatyti visų svarbių veiklų vertinimo kriterijai, vertinimo kriterijai pakankamai ambicingi, o jų reikšmės nustatomos iš patikimų duomenų šaltinių;
- ar užtikrinamas tinkamas Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programos ir investicijų projektų įgyvendinimas;
- ar efektyviai panaudojami ištekliai, skirti suimtųjų ir nuteistųjų sveikatos priežiūros paslaugoms teikti;
- ar nuteistųjų įdarbinimas užtikrina kiekvieno nuteistojo įdarbinimą pagal jo darbingumą ir laisvas darbo vietas.

Eil. Nr.	Metodas	Tikslai
1.	<p>Dokumentų peržiūra.</p> <p>Nagrinėjome:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Lietuvos Respublikos Vyriausybės programą, Lietuvos Respublikos teisingumo ministro valdymo sričių 2015–2017 metų strateginį veiklos planą; ▪ Biudžeto sandaros įstatymą, Strateginį planavimą reglamentuojančius dokumentus, Bausmių vykdymo kodeksą, Įkalinimo įstaigų renovavimo ir įkalinimo sąlygų humanizavimo 2004–2009 metų programą, Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų plėtros strategija, Laisvės atėmimo vietų modernizavimo strategija, Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programa; ▪ Sveikatos priežiūros paslaugų nuteistiesiems (suimtiesiems) teikimą reglamentuojančius dokumentus; ▪ Teisingumo ministro ir Kalėjimų departamento direktoriaus įsakymus dėl programos „Bausmių sistema“; ▪ Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų nuostatus; ▪ Teisingumo ministerijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus 2015 m. ataskaitas. 	<p>Nustatyti:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ ar tinkamas teisinis reglamentavimas; ▪ su audito objektu susijusias problemas.
2.	<p>Duomenų analizė.</p> <p>Rinkome ir analizavome Teisingumo ministerijos ir Kalėjimų departamento pateiktą informaciją:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ duomenis apie programos tikslų ir uždavinių vertinimo kriterijų nustatymą; ▪ duomenis apie programos lėšų panaudojimą priemonėms vykdyti; ▪ Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų 2015 m. veiklos planų ir ataskaitų, finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis. 	<p>Surinkti auditui reikalingus įrodymus ir atlikti jų analizę.</p>

Eil. Nr.	Metodas	Tikslai
3.	<p>Pokalbiai ir apklausa.</p> <p>Pokalbiai su Teisingumo ministerijos Strateginio valdymo departamento Veiklos planavimo skyriaus bei Administracinės ir baudžiamosios justicijos departamento Bausmių vykdymo sistemos skyriaus darbuotojais, su Kalėjimų departamento vadovybe, Finansų, Personalo, Planavimo ir inovacijų, Viešųjų pirkimų, Sveikatos priežiūros, Resocializacijos, Probacijos, Priežiūros ir Projektų valdymo skyrių darbuotojais.</p> <p>Kalėjimų departamento pavaldžių įstaigų apklausa dėl funkcijų ir programos vykdymo bei turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo.</p>	Išsiaiškinti kaip organizuojamas programos sudarymas ir užtikrinamas jos vykdymas.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Programos „Bausmių sistema“
 įgyvendinimas“ projekto
 2 priedas

Programą įgyvendinančios įstaigos

Įstaigų grupė	Įstaigos ir jų veikla
Teisingumo ministerija	Politiką formuojanti institucija, šios institucijos vadovas yra programos „Bausmių sistema“ asignavimų valdytojas.
Kalėjimų departamentas	Metodiškai vadovauti ir kontroliuoti probacijos tarnybų ir laisvės atėmimo vietų veiklą.
Probacijos tarnybos	Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Panevėžio ir Šiaulių apygardų probacijos tarnybos yra Kalėjimų departamentui pavaldžios įstaigos. Šių įstaigų veiklos tikslai – probacijos, viešųjų darbų ir laisvės apribojimo bausmių, baudžiamojo ir auklėjamojo poveikio priemonių vykdymas, asmens socialinės aplinkos, kriminogeninių veiksnių, kitų aplinkybių, galinčių padėti teismui individualizuoti probacijos sąlygas, tyrimas.
Laisvės atėmimo vietų įstaigos	Vilniaus, Alytaus, Marijampolės, Kybartų ir Panevėžio pataisos namai, Pravieniškių pataisos namai–atviroji kolonija, Kauno ir Šiaulių tardymo izoliatoriai, Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriaus–pataisos namai, Lukiškių tardymo izoliatorius–kalėjimas ir Laisvės atėmimo vietų ligoninė yra Kalėjimų departamentui pavaldžios įstaigos. Vilniaus, Alytaus, Kybartų pataisos namų paskirtis – valstybės politikos įgyvendinimas vykdant laisvės atėmimo bausmes. Marijampolės, Panevėžio pataisos namų ir Pravieniškių pataisos namų–atvirosios kolonijos paskirtis – valstybės politikos įgyvendinimas vykdant arešto ir laisvės atėmimo bausmes. Šiaulių tardymo izoliatoriaus, Kauno nepilnamečių tardymo izoliatoriaus – pataisos namų paskirtis – valstybės politikos įgyvendinimas vykdant kardomąją priemonę suėmimą, arešto ir laisvės atėmimo bausmes. Kauno tardymo izoliatoriaus paskirtis – valstybės politikos įgyvendinimas vykdant kardomąją priemonę suėmimą ir laisvės atėmimo bausmes. Laisvės atėmimo vietų ligoninės paskirtis – ambulatorinių ir stacionarių asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimas asmenims, kuriems paskirta kardomoji priemonė suėmimas, ir arešto bei laisvės atėmimo bausmes atliekantiems nuteistiesiems, užtikrinant kardomosios priemonės suėmimo, arešto ir laisvės atėmimo bausmių vykdymą.
Mokymų centras	Valstybinė mokykla, Kalėjimų departamentui pavaldi įstaiga, kurios tikslas vykdyti departamento ir jam pavaldžių įstaigų pareigūnų įvadinį mokymą ir kvalifikacijos tobulinimą, kitų departamentui pavaldžių įstaigų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą, darbuotojų kvalifikacijos kėlimą.

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Valstybinio audito ataskaitos
 „Programos „Bausmių sistema“
 įgyvendinimas“ projekto
 3 priedas

Programos „Bausmių sistema“ tikslai, uždaviniai ir juos įgyvendinančios įstaigos

Strateginis tikslas – pasiekti, kad bausmių sistema būtų taupi ir veiksminga				
Tikslai	Kurti modernią bausmių vykdymo sistemą			Ginti nukentėjusių asmenų teises ir teisėtus interesus
Uždaviniai	Vystyti probacijos sistemą	Vykdyti veiksmingą nuteistųjų socializaciją ir resocializaciją	Užtikrinti laisvės atėmimo vietų optimalią veiklą bei modernizuoti jų infrastruktūrą ir veiklos metodus	Užtikrinti smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimą
Įgyvendina	Teisingumo ministerija Kalėjimų departamentas prie Teisingumo ministerijos			Teisingumo ministerija
	Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Šiaulių, Panevėžio apygardų probacijos tarnybos	Laisvės atėmimo vietų įstaigų socializacijos resocializacijos skyriai	Laisvės atėmimo vietų įstaigos ir Mokymo centras	

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisingumo ministro valdymo sričių 2015–2017 metų strateginio veiklos plano duomenis

Valstybinio audito ataskaitos
 „Programos „Bausmių sistema“
 įgyvendinimas“ projekto
 4 priedas

Teisingumo ministerijos strateginio tikslo, programos tikslų bei efekto ir rezultato vertinimo kriterijų ryšys

Tikslai		Uždaviniai		Vertinimo kriterijai	Rodikliams apskaičiuoti reikalingi duomenys
Strateginis tikslas	Pasiekti, kad bausmių sistema būtų taupi ir veiksminga		Efekto	Asmenų per metus sugrįžusių į laisvės atėmimo vietas dalis, proc.	Ataskaitiniu laikotarpiu nuteistų asmenų, kurie anksčiau buvo teisti laisvės atėmimo bausme ir kuriems išėjus į laisvę per vienerius metus nuo išėjimo vėl paskirta laisvės atėmimo bausmė, skaičius.
				Laisvės atėmimo vietose laikomų asmenų valdymo gerėjimas, proc.	Pasipriešinimo pareigūnams atvejų skaičius; smurto tarp įkalinėtų asmenų atvejų skaičius ir pabėgimų iš saugomų objektų atvejų skaičius.
				Įdarbintų nuteistųjų dalis, proc.	Pataisos įstaigose ir valstybės įmonėje įdarbintų nuteistųjų skaičius
Programos tikslai	Kurti modernią bausmių vykdymo sistemą	Vystyti probacijos sistemą	Rezultato	Probuojamų asmenų skaičiaus didėjimas, proc.	X
				Probacijos veiksmingumo didėjimas, proc.	X
		Vykdyti veiksmingą nuteistųjų socializaciją ir resocializaciją	Rezultato	Nenustatytas	X
		Užtikrinti laisvės atėmimo vietų optimalią veiklą bei modernizuoti jų infrastruktūrą ir veiklos metodus	Rezultato	Modernizuotų laisvės atėmimo vietų dalis nuo visų laisvės atėmimo vietų, proc. Asmenims, laikomiems įkalinimo vietose tenkančio gyvenamojo ploto atitiktis minimalioms normoms, proc. Išlaidų vienam nuteistajam mažėjimas, proc.	X
Ginti nukentėjusių asmenų teises ir teisėtus interesus	Užtikrinti smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimą	Rezultato	Teisingumo ministerijai pateiktų prašymų kompensuoti smurtiniais nusikaltimais padarytą žalą išnagrinėjimas laiku, proc.	X	

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisingumo ministro valdymo sričių 2015–2017 metų strateginio veiklos plano duomenis.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Programos „Bausmių sistema“
 įgyvendinimas“ projekto
 5 priedas

Programos uždavinių ryšys su produkto vertinimo kriterijais

Programos uždaviniai	Produkto vertinimo kriterijai
Vystyti probacijos sistemą	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dirbančių ir besimokančių nuteistųjų, esančių probacijos tarnybų registre, dalis, proc. ▪ Besimokančių nepilnamečių, esančių probacijos tarnybų registre, dalis, proc. ▪ Asmenų, esančių probacijos tarnybų registre, atlyginusių nusikalstama veika padarytą žalą, dalis nuo bendro tokį įpareigojimą turinčių asmenų skaičiaus, proc. ▪ Baigusių elgesio korekcijos programas asmenų, esančių probacijos tarnybų registre, dalis nuo visų programose dalyvaujančių asmenų.
Vykdyti veiksmingą nuteistųjų socializaciją ir resocializaciją	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nuteistųjų, įgijusių specialybę, skaičius. ▪ Nuteistųjų, įgijusių paklausą turinčias profesijas, skaičius. ▪ Aplanėtų nuteistųjų jų gyvenamuose vietose skaičius. ▪ Nuteistųjų, neturinčių drausminių nuobaudų, dalis, proc. ▪ Nuteistųjų, priklausomų nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų, skaičiaus mažėjimas, asmenų skaičius, vnt. ▪ Savanoriškai dalyvaujančių elgesio korekcijos programose asmenų dalis, palyginti su visų priklausomų asmenų skaičiumi, proc. ▪ Narkotinių ir psichotropinių medžiagų pateikimo į laisvės atėmimo vietas užkardymo procentas. ▪ Dalyvavimas kvalifikacijos tobulinimo mokymuose narkomanijos prevencijos tema, mokytojų specialistų skaičius, vnt. ▪ Įkalinimo įstaigų reabilitacijos centruose dirbančių specialistų dalyvavimas mokomuosiuose vizituose ES valstybės institucijose, specialistų skaičius, vnt. ▪ Užregistruotų nusikalstamų veikų, kurias įvykdė asmenys laikomi laisvės atėmimo vietose, skaičius, vnt. ▪ Įsigytų tarnybinių šunų, naudojamų neteisėtai gabenamoms narkotinėms ir psichotropinėms medžiagoms, jų pirmtakams (prekursoriams) ir tabako gaminiams aptikti, skaičius (vienetais).
Užtikrinti laisvės atėmimo vietų optimalią veiklą bei modernizuoti jų infrastruktūrą ir veiklos metodus	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Įkaltintų asmenų, išgydytų nuo tuberkuliozės dalis, nuo visų susirgusių asmenų, proc. ▪ Įkaltintų asmenų, gydytų nuo lėtinio hepatito, ŽIV/AIDS, skaičius. ▪ Pareigūnų, kitų valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, tobulinusių kvalifikaciją, skaičius. ▪ Pabėgimų iš saugomų objektų skaičius, vnt. ▪ Darbuotojų, gilinančių žinias socialiniais klausimais, skaičius.
Užtikrinti smurtiniais nusikaltimais padarytos žalos kompensavimą	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Asmenų, kuriems kompensuota (avansu ir pasibaigus baudžiamajam procesui) smurtiniais nusikaltimais padaryta žala, skaičius. ▪ Asmenų, kuriems nekompensuota (avansu ir pasibaigus baudžiamajam procesui) smurtiniais nusikaltimais padaryta žala, skaičius. ▪ Ieškinių dėl išmokėtų kompensacijų grąžinimo regreso tvarka skaičius ▪ Atvejų, kai kreiptasi dėl laiku nesumokėtos baudžiamojo poveikio priemonės – įmokos į Nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų asmenų fondą, priverstinio išieškojimo skaičius

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal teisingumo ministro valdymo sričių 2015–2017 metų strateginio veiklos plano duomenis.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Programos „Bausmių sistema“
 įgyvendinimas“ projekto
 6 priedas

Programos įgyvendinimo rodiklių reikšmės planuojamos neambicingai

Rodikliai	2013 m. įvykdyta	2014 m. įvykdyta	2015 m. planas	2015 m. įvykdyta	2016 m. planas
R-0301-01-02 Probacijos veiksmingumo didėjimas, proc.	0	13,5	1,7	4,8	1,9
P-0301-01-01-01 Dirbančių ir besimokančių nuteistųjų esančių probacijos tarnybų registre dalis, proc.	49	52,5	51	55,6	52
P-0301-01-02-01 Nuteistųjų įgijusių specialybę skaičius	1075	1195	1150	1163	1175
P-0301-01-02-03 Aplankytų nuteistųjų jų gyvenamuose vietose, skaičius	15891	5476	4000	5327	4000
P-0301-01-02-06 Savanoriškai dalyvaujančių elgesio korekcijos programose asmenų dalis, palyginti su visų priklausomų asmenų skaičiumi, proc.	nėra	31,2	16	38,6	32
P-0301-01-02-10 Užregistruotų nusikalstamų veikų, kurias įvykdė asmenys laikomi laisvės atėmimo vietose, skaičius, vnt.	211	160	159	239	nėra
P-03001-02-01-01 Asmenų, kuriems kompensuota (avansu ir pasibaigus baudžiamajam procesui) smurtiniais nusikaltimais padaryta žala, skaičius.	293	327	300	395	300
P-03001-0201-02 Asmenų, kuriems nekompensuota (avansu ir pasibaigus baudžiamajam procesui) smurtiniais nusikaltimais padaryta žala, skaičius	93	80	80	94	80
P-0301-02-01-03 Ieškinių dėl išmokėtų kompensacijų grąžinimo regresu tvarka skaičius	62	55	50	85	60
P-03001-02-01-04 Atvejų, kai kreiptasi dėl laiku nesumokėtos baudžiamojo poveikio priemonės – įmokos į Nukentėjusiųjų nuo nusikaltimų asmenų fondą, priverstinio išieškojimo, skaičius	194	225	200	313	200

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Teisingumo ministro valdymo sričių 2015–2017 metų strateginio veiklos plano duomenis.

Valstybinio audito ataskaitos
„Programos „Bausmių sistema“
įgyvendinimas“
7 priedas

Programos vertinimo kriterijai, neturintys patikimų duomenų šaltinių

Vertinimo kriterijus
R – 0301-01-01 Probuojamų asmenų skaičiaus didėjimas, proc.
R – 0301-01-02 Probacijos veiksmingumo didėjimas, proc.
P – 0301-01-01-01 Dirbančių ir besimokančių nuteistųjų esančių probacijos tarnybų registre dalis, proc.
P – 0301-01-01-02 Besimokančių nepilnamečių, esančių probacijos tarnybų registre dalis, proc.
P– 0301-01-02-03 Aplankytojų nuteistųjų jų gyvenamuose vietose, skaičius
P – 0301-01-02-04 Nuteistųjų neturinčių drausminių nuobaudų dalis, proc.
P – 0301-01-02-05 Nuteistųjų, priklausomų nuo narkotinių ir psichotropinių medžiagų, skaičiaus mažėjimas, asmenų skaičius, vnt.
P-03001-01-02-04 Nuteistųjų, priklausomų nuo psichiką veikiančių medžiagų, skaičius, vnt.
P–0301-01-02-06 Savanoriškai dalyvaujančių elgesio korekcijos programose asmenų dalis, palyginti su visų priklausomų asmenų skaičiumi, proc.
P – 0301-01-02-10 Užregistruotų nusikalstamų veikų, kurias įvykdė asmenys laikomi laisvės atėmimo vietose, skaičius, vnt.
R - 0301-01-04 Asmenims, laikomiems įkalinimo vietose tenkančio gyvenamojo ploto atitiktis minimalioms normoms, proc.
R – 0301-01-03 Modernizuotų laisvės atėmimo vietų dalis nuo visų laisvės atėmimo vietų, proc.
P-0301-01-02-08 Dalyvavimas kvalifikacijos tobulinimo mokymuose narkomanijos prevencijos tema, mokytojų specialistų skaičius, vnt.
P-0301-01-02-09 Įkalinimo įstaigų reabilitacijos centruose dirbančių specialistų dalyvavimas mokomuosiuose vizituose Europos Sąjungos valstybės institucijose, specialistų skaičius, vnt.
P- 0301-01-03-05 Darbuotojų, gilinančių žinias socialiniais klausimais, skaičius

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Teisingumo ministro valdymo sričių 2015–2017 metų strateginio veiklos plano duomenis.

Valstybinio audito ataskaitos
 „Programos „Bausmių sistema“
 įgyvendinimas“ projekto
 8 priedas

Konvojavimų į viešąsias asmens sveikatos priežiūros įstaigas skaičius

Įstaiga	Būtinajai medicinos pagalbai	Planinėms konsultacijoms	Bendras 2015 m. konvojavimų tiesiogiai į viešąsias asmens sveikatos priežiūros įstaigas, skaičius
Šiaulių tardymo izoliatorius	25	5	30
Kauno tardymo izoliatorius	5	4	9
Lukiškių tardymo izoliatorius-kalėjimas	62	12	74
Kauno Nepilnamečių tardymo izoliatorius-pataisos namai	25	10	35
Marijampolės pataisos namai	93	349	442
Pravieniškių pataisos namai-atviroji kolonija	64	137	201
Kybartų pataisos namai	72	49	121
Alytaus pataisos namai	76	71	147
Vilniaus pataisos namai	119	2	121
Panevėžio pataisos namai	52	226	278
Iš viso	593	865	1458

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal bausmių sistemos įstaigų duomenis

Valstybinio audito ataskaitos
 „Programos „Bausmių sistema“
 įgyvendinimas“ projekto
 9 priedas

Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Eilės Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam teikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1.	Peržiūrėti programos vertinimo kriterijų sistemą ir ją patobulinti, kad strateginio tikslo pasiekimui įvertinti naudojamų vertinimo kriterijų rezultatai priklausytų nuo bausmių sistemos įstaigų rezultatų, taip pat, kad vertinimo kriterijai sudarytų sąlygas įvertinti visas vykdomas funkcijas ir programos uždavinių įgyvendinimą. Numatyti ambicingus, pažangą leidžiančius įvertinti kriterijus ir rodiklius	Teisingumo ministerija	Rengiant 2018-2020 m. teisingumo ministro valdymo sričių strateginio veiklos plano projektą atlikti vertinimo kriterijų analizę, siekiant nustatyti optimalų kriterijų kiekį ir hierarchinį loginį ryšį, numatyti pažangą leidžiančias įvertinti kriterijų reikšmes	2017 m. II ketv.
2.	Programoje numatyti priemones ir vertinimo kriterijus veiklai (dėl netinkamų įkalinimo sąlygų mokamoms išmokoms), tiesiogiai susijusiai su bausmių sistema		Išanalizuoti galimybes ir pateikti siūlymus programoje „Bausmių sistema“ numatyti priemones ir vertinimo kriterijus dėl netinkamų įkalinimo sąlygų mokamoms išmokoms	2017 m. II ketv.
3.	Siekiant užtikrinti taupų ir veiksmingą bausmių vykdymo sistemos funkcionavimą, imtis iniciatyvos nustatyti aiškias laisvės atėmimo vietų modernizavimo kryptis ir apimtis	Teisingumo ministerija Kalėjimų departamentas	Peržiūrėti Laisvės atėmimo vietų modernizavimo programą ir pateikti pasiūlymus dėl jos atnaujinimo	2017 m. IV ketv.
4.	Nustatyti programos vertinimo kriterijų reikšmėms apskaičiuoti vieningą duomenų surinkimo sistemą, kuri užtikrintų, kad programos rezultatams apskaičiuoti naudojami duomenys būtų tikslūs ir teisingi	Kalėjimų departamentas	Patikslinti Kalėjimų departamento ir jam pavaldžių įstaigų veiklos planavimo metodiką, nustatyti bendrą duomenų, reikalingų kriterijams apskaičiuoti, surinkimo sistemą	2016 m. IV ketv.
5.	Imtis priemonių, kad pataisos įstaigose nebūtų vykdoma su laisvės atėmimo vietų įstaigų paskirtimi nesusijusi veikla		Imtis priemonių, kad būtų atsisakyta geriamojo vandens ir šilumos energijos tiekimo paslaugų Pravieniškių II gyvenvietės gyventojams	2017 m. II ketv.

Eilės Nr.	Rekomendacija	Subjektas, kuriam teikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
6.	Užtikrinti, kad investicijų projektai būtų rengiami visapusiškai įvertinus planuojamų atlikti darbų apimtį ir kainas bei nustatyta planuojamų atlikti darbų eiga ir prioritetai		Sukurti veiksmingą Kalėjų departamento investicijų projektų rengimo ir įgyvendinimo kontrolės sistemą, investicijų projektų įgyvendinimą koncentruoti Kalėjų departamente	2017 m. IV ketv.
7.	Išmintis priemonių, kad teikiant sveikatos priežiūros paslaugas būtų efektyviai išnaudojama Laivės atėmimo vietų ligoninės infrastruktūra ir išteklių		Parengti sveikatos priežiūros paslaugų teikimo Lietuvos baudymų vykdymo sistemoje modelį	2017 m. I ketv.
8.	Užtikrinti, kad pataisos įstaigos organizuotų nuteistųjų įdarbinimą už pataisos įstaigos teritorijos ribų, kauptų ir sistemintų informaciją apie darbingumo lygį ir turimą specialybę		Parengti Nuteistųjų užimtumo modelį	2016 m. IV ketv.
<p>Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:</p> <p>Teisingumo ministerijos Strateginio valdymo departamento Veiklos planavimo skyriaus vyriausioji specialistė Lilija Chrapovickaja, 2662868 lilija.chrapovickaja@tm.lt.</p> <p>Kalėjų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Vyriausiasis patarėjas Arnoldas Masalskis, 271 9076 arnoldas.masalskis@kaldep.lt.</p>				